

SURASŲTA

Visi skridimo, iškilimo ir nusileidimo bandymai yra su rašomi į knygas. Iš tų aprašymų nustatomos taisyklės kaip astronautai turi elgtis kiekvienu atveju.

Erdvių centre šiuo metu darbuojasi 568 mokslo vyrai specialistai; dauguma inžinieriai, matematikai ir fizikai. Visi jauni. Jų amžiaus vidurkis yra tik 30 metų. Ilgos darbo valandos. Bet jie yra savo darbui visiškai atsidėję.

ERDVIŲ SIOTIS

Erdvių skraidymo tyrinėjimai jau yra tiek pažengę, kad prezidentas Johnsonas pasirašė įsakymą pradėti darbus didelei stočiai erdvėse pastatyti, kuri kainuos apie pusantro bilijono dolerių. Ta stotis skraidys didelėse aukštybėse aplink žemę. Turės gyvenamus kambarius ir moksliniams tyrinėjimams laboratorijas mais o sandėlius savo orą vandenį. Čia atskris nuo žemės mokslininkai, vyvens, dirbusis ir vėl sugrįš žemei. Kiti užims jų vietą.

Čia atskris ir sustos pakeičiant Mėnulį ar Marsą ar kitas planetas skrendantieji astronautai ir mokslininkai. Per ateinančią «GEMINI 6» skridimą amerikiečiai astronautai bandys sujungti erdvėse dvi skrendančias kapsules, kurios bus pirmasis bandymas sustatyti tuštumoje skrendančius tartum namus. Jei šis sykių nepasisieks, tai tikrai ateis metas, kad pasisieks.

Kam visa tai reikalinga? Kam išmesti į eravių tuštumas bilijonų bilijonus dolerių, kai žemėje turime badaujančių žmonių milijonus?

Apie tai kitą kartą.

Būsimoms kelionėms į mėnulį bei kitas planetas paruošti jas tvarkyti ir astronautams išlavinti J. A. Valstybės išleidžia daug bilijonų dolerių ir dar daugiau jų išleis. Jums bent su svarbiausiais įrengimais supažindinti pateikiame šių žinių:

Į pietryčius nuo Houston, Texas mieste yra pastatytas erdvių skraidymo centras. Pradėtas statyti prieš 3 metus, dabar jau turi gatavus 30 didelių pastatų ir dar statoma ar bus pastatyta bent 15 kitų. Tiksliai vienas «Erdvių centro» pastatas, kuris kontroliuoja skrendančius astronautus, kai navo 170 milijonų dolerių.

Šitame erdvių centre ne tik lavinami astronautai, bet daromi įvairiausi tyrimai, patikrinama kiekviena įvairiausių aparatų dalelytė. Čia yra toks drebintuvas, kuris taip smarkiai purto tyrinėjamus aparatus kad ir menkas jų silpnumas išsiduoda. Čia yra erdvėse skrendantis aparatas kuriame lakūnai pratinasi prie visų tų darbų ir mąsiojų valdymo, kuriuos teks atlikti skrendant į mėnulį ar kitur. Čia yra milžiniška centratuga, kuri labai smarkiai suka astronautus ratu ir parodo tokiu būdu, kaip ir kiek jėgų spaudimo žmogaus kūnas gali atlaikyti. Čia yra 10 pėdų (apie 40 metrų) aukštumo ir keletos desimčių pėdų platumo, visiškai be oro kambarių, kuriame astronautai bel jų aparatai taip pat jaučiasi, kaip be oro esančiose tikrojoje erdvėse.

Tame centre yra šimtai telių levizorių ir kitokios elektronikos aparatai, kurie parodo, kaip kuri mašina veikia. Aparatai sujungti 6000 klm. laidais, o pačių sujungimo taškų yra net 2 milijonai.

užaugino 1.4 bilijonų bušelių kviečių, t. y. 7 proc. daugiau negu pernai; 4 bilijonus suviršumi kukuruzų, arba 15 proc. daugiau; 961 milijoną bušelių avižų — 9 proc. daugiau negu pernai; 120 milijonų tonų šieno — 3 proc. daugiau; 864 milijonus bušelių sojos pupelių, t. y. 23 proc. daugiau negu pernai

Šitokia gausybė maisto galėtų išmaitinti pusę viso pasaulio gyventojų ir juos aprengti. Už bilioną ir 700 milijonų dolerių to maisto bus išdalyta stokojantiems kraštams. Bet ir taip Amerikai lieka tiek daug gerybių, kad vien jų išlaikymas aruoduose ir sandėliuose kainuoja 365 milijonų dolerių per metus.

Esant dideliame maisto produktų pertekliui smunka jo kainos. Ūkininkai nukenčia. Vaidžia išleidžia šimtus milijonų dolerių kainoms palaikyti. Ūkininkų produkcija yra varžoma, ir jie to nenori pakęsti.

NEPAPRASTA PAŽANGA

Per paskutinius 50 metų Amerikos ūkininkai padarė tikrą pažangą, kokios nė vienas kitas kraštas nėra pasiekęs. Šiandien viena ūkio darbininko darbo valanda duoda penkis kartus daugiau vaisių, negu 1920 metais. Derlius nuo hektaro pakilo pakilo net 70 proc. 1945 m. vienas ūkio darbininkas parūpindavo maisto 12 žmonių. Dabar jis išmaitina 32!

(pabaiga 6 pusl.)

Plačiajame Pasulyje

S DOMINGOS respublikoje po trijų mėnesių pilietinio karo ir didelių pastangų sudaryta laikinoji vyriausybė. Bet OEA kariuomenė dar pasilieka kurį laiką tvarkai ir taikai garantuoti.

VENGRIJOS jaunieji kariūninkai bei komunistų partijos veikėjai, sako, spaudžią valdžią laikytis nepriklausomai nuo Sovietų Rusijos užsienio ir ekonominės politikos.

PERU valstybėje jau senokai siaučia komunistų diriguojamos sukilėlių šaikos. Užpildinėja kaimus, miestelius, išžudė daug nieko nekaltų žmonių, plėšikauja. Šiuo metu valdžia griebėsi labai griežtų priemonių sukilėliams ir plėšikams išnaikinti. Daug kariuomenės, su lėktuvais ir helikopteriais košia miškus ir džiungles bei kalnus.

PERU kardinolas Don Juan Landazuri pasmerkė komunistinių teroristų siautėjimą krašte ir žudymą nekaltų gyventojų.

BRAZILIJĄ

Yra norinčių priversti pre

zidentą Castelo Branco dar kartą priimti prezidento pareigas. Bet jis aiškiai dar sykį pareiškė jokių būdu nesutiksias būti perrenkamas ilgesniam laikui. Jis atiduosias valdžią teisėtai ir visuotinu balsavimu išrinktai valdžiai.

RIO DE JANEIRO. Čia atplaukė portugalų laivas su 1000 turistų, kurie svečiuosis Brazilijoje ilgesnį laiką. Turistai atvyko iš Portugalijos minėdami 400 metų nuo Rio išsikūrimo.

GARSIO O Brazilijos politiko Ruy Barbosa ir inž. rėo Reis Belo Horizonte miesto įkūrėjo dukterims prezidentas Castelo Branco paskyrė pensijas iki gyvos galvos. Jos senatvėje atsidūrė varge.

RIO GRANDE DO SUL estade žmonės labai nukentėjo nuo potvynių. Trečiosios armijos kariuomenė padeda nukentėjusiems pinigais, vaisiais, maistu ir kt. Aukos plaukia ir iš kitų Brazilijos estadų.

kas Zimanas labai gerai žinojo, kad tokios pasalos užtraukia vietos gyventojam represijas. Tai žinodamas Henrikas Zimanas pasalas rengė prieš šio kaimo. Jam rūpėjo ne kaimo gyventojus išsaugoti nuo represijų grėsmės, bet priešingai — išprovokuoti jų sunaikinimą, kad paskui galėtų jų raudoti kaip Neronas Romos ją liepęs padegti.

Čia ir yra ciniškiausias Genriko Zimano nusikaltimas prieš žmoniškumą.

Sovietų sąsaras dėl Pirčiupio Genriko Zimano žodžiais tariant, «tai buvo sukčiavimas, bet ne visi moka atskirti sukčiavimą ir demaskuoti sukčius. Deja, būna ir taip, kad melas ir demagogija klaidina žmones. Tačiau dabar padėtis pasikeitė». («Tiesa» 1965 rugpjūčio 3). Pasikeitė, nes N.Y. Times korespondentas demaskavo pagrindinį Pirčiupio žudynių nusikaltėlių ir sukčių — Genriką Zimaną.

«DARBININKAS»
rugs 11 d.

Blogai, kad per gerai

Š Amerikos valdžia jau virš 20 metų stengiasi priversti savo ūkininkus mažiau gerybių užauginti. Apribojo ir sumažino apšėtinų dirvų plotus. Daugiau apšėtinčius baudžia. Mažiau užaugintiems primoka už neapšėtus laukus ir palaiko aukštesnes gaminių kainas. Ir visi amerikietiški ūkininkai kasmet užaugina daugiau ir daugiau visokių gerybių, net mažesniuose dirbamos žemės plotuose.

Šie 1965 metai bus JAV viasoje istorijoje derlingiausi, nors rytinėse valstijose buvo labai maža lietaus, nors apšėtos žemės plotai yra mažesni negu bet kada anksčiau.

Šiemet Amerikos ūkininkai

Pirčiupio Vyriausias Žudikas išaiskėjo - G. Zimanas

N.Y. Times korespondentas Theodore Shabad buvo nuvežtas Lietuvoje ir į Pirčiupį — kaip jis liepos 26 nr. rašo, į kaimą kuriame 1944 vokiečiai nužudė 119 gyventojų. Pirčiupio istoriją lygina su Lidi e Čekoslovakijoje ir Oradur prie Glane Prancūzijoje.

Korespondentas ten patyrė, kad Pirčiupis yra 30 mylių į pietus nuo Vilniaus, prie Rudnikų girios. «Kelios mylios nuo kaimo, gale vingiuoto kelio, einančio gilyn į girią, buvo pietų Lietuvos partizanų štabas. Jiem vadovavo Henrikas Zimanas, Lietuvos komunistų partijos laikraščio «Tiesa» redaktorius, žydas.»

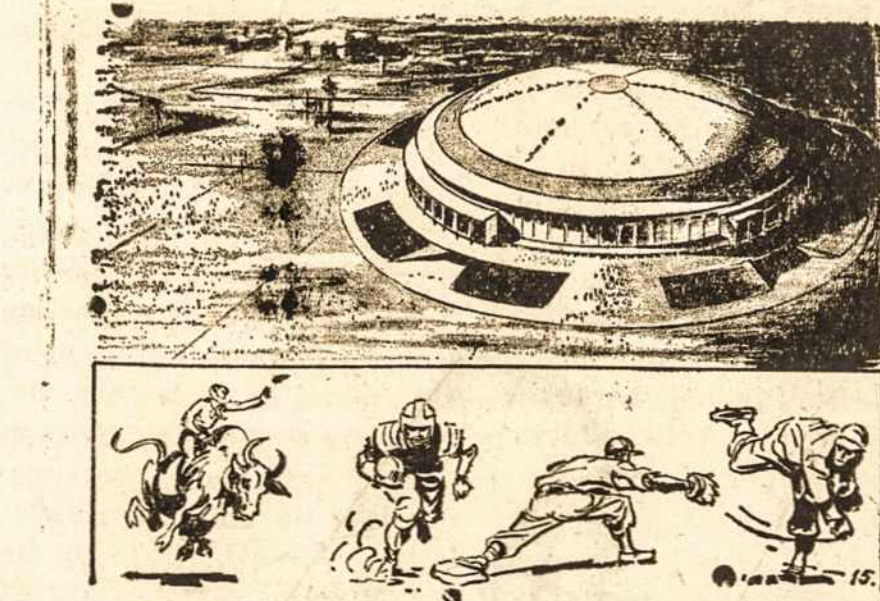
«Turistų reikalui Vilniaus universiteto studentai ir vienas jų profesorius, buvęs partizan Rudnikų girioje, atnaujino pastuzinį rąstais išklotų apkasų, kuriuose gyveno partizanų vadovybė ir rengė pasalas bei sabotazo žygius prieš vokiečius nuo 1942 ligi raudonajai armijai užimant sritį 1944 liepos mėn.»

Apie Pirčiupio barbarybę daug kalbama ir rašoma. Iš Sovietų paskelbtos medžiagos

«Darbininkas» (1964 birželio 19, 23, 26, liepos 1) buvo priėjęs išvadą, kad Pirčiupio kaimas ir jo gyventojai buvo sovietinių partizanų auka — sovietiniai partizanai naikindami pravažiuojančius vokiečius karius ir verbuodami sau talkininkus iš Pirčiupio kaimo, išprovokavo vokiečių represijas, kokias jie praktiko Čekoslovakijoje, Belgijoje Prancūzijoje, kokias Sovietų Prancūzijoje, kokias Sovietų Kruglovas įsakė vartoti Lietuvoje nuo 1944 — deginti ūkius kuriuose bus pastebėti Lietuvos partizanai ar jų rėmėjai.

Šioje N.Y. Times korespondento informacijoje naujas vienas dalykas — nurodyta pavardė ir vardas tikrojo Pirčiupio žudynių kaltininko — karo nusikaltėlio Genriko Zimano. Henrikas Zimanas, kuris vadovavo bolševikų partizanų provokaciniam vokiečių užpildinėjimui prie pat Pirčiupio kaimo ir užtraukė vokiečių represijas kaimo gyventojam.

Bolševikų partizanai buvo bolševikų kovojančio fronto dalis. Gali būti suprantamos jų pasalos priešininkui vokiečių kariuomenei. Bet Genri

Porto stadijonas Houston mieste, Texas. Jo apvalus stogas yra 32 hektarų ploto. Visa patalpa karščių metu vėdinama. Viduje nėra nė vieno stulpo stogui paremti.

usi;

ELTA PRANEŠA:

OKUPOUOJOJE LIETUVOJE

VIETOJE buvusių Karpėnų dabar išaugo naujas miestas, Akmenė. Sulig «Komj Tiesa» jis skiriasi ypač tuo, kad nematyti centre styrančio bažnyčios bokšto. Ne jūs vienas tai pastebėjote... Daugelis mūsų svečių ir turistų atkreipia į tai dėmesį. Pilipas Boncskis lankėsi mūsų mieste ir vėliau apie tai rašė viename Amerikos laikraestyje. Taip jis ir rašė, kad neradęs bažnyčios, jis netgi teiravėsis, kodėl? Jam atsakė, kad niekas neprašė statyti bažnyčios, tai ir nepastatė. Tą pasikalbėjimą mes turime užrašę mokyklos metraštyje.

Toks buvo komsomolcės paaiškinimas apie miestelį be bažnyčios. Jis įrašytas netgi mokyklos metraštyje, kuris vėliau bus cituojamas kaip dokumentas, kad Lietuvos žmonės po 25 bolševikų valdymo metų jau nebepasigedo bažnyčios ir neprašė jos statyti.

Ar tai tiesa? Ar pavergtos žmonės nenori bažnyčių? Gi Klaipėdoje buvo mėginta net naują statyti, bet kas atsitiko? Malonūs namų statytojai buvo sukišti į kalėjimus, o didelėmis žmonių aukomis pastatyta bažnyčia valdžios buvo nusavinta. Ne užtik, kaip komunistai nesigėdi skelbti, kad pavergtos krašto žmonės nenori bažnyčių.

LYG ATSAKYDAMI į Čika goje surengtą Lietuvos partizanų ir visų per 25 metus žuvusių patrijotų minėjimą, komunistai Vilniuje karių kapuose liepos mėnesį, taip pat su «Requiem» pagerbė žuvusius savuosius ir sovietinius, kurie kovojo už Lietuvos vergijos įvedimą ir jos įtvirtinimą. Tik tas «Requiem» labai nesiderina su komunistine ideologija. Juk «Requiem» malda prašoma amžino atilsio mirusio žmogaus sielai, o komunistai neigia ir sielą ir amžinybę.

LIEPOS vidury Maskvoje vyko XX Tarptautinės Teorinės ir Taikomosios Chemijos Sąjungos kongresas į jį susirinko per 3 tūkstančiai mokslininkų iš 38 šalių. Kongrese dalyvavo ir 10 chemikų iš okupuotos Lietuvos. D. Poškus ir G. Rozovskis skaitė pranešimus. Šiame suvažiavime daugiausia dėmesio kreipta į neorganinę ir fizinę chemiją.

SOVIETINĖ Lietuvos spauda rašo kad «paviešėti tėvų žemėje liepos 25 d. į Tarybų Lietuvą atvyko didelė KanaDOS pažangiųjų lietuvių grupė». Iš kiek žmonių toji «didelė» grupė susideda «Tiesa» nesako. Tačiau matoma, kad ji atvyko susai savaitę prastinkus po didžiųjų okupacijos sukakties minėjimų.

LANKYDAMOS Sov. Sąjungą, į Lietuvą užsuko keletas Kipro salos moterų komunistų. Okupuotame krašte jos praleido tris dienas. Tuo pat metu į Vilniaus aerodromą atskrido Austrijos, Belgijos, Čekoslovakijos, JAV valstybių, Šveicarijos, Vengrijos Rytų ir Vakarų Vokietijos spaudos radijo ir televizijos darbuotojų grupė. Jie į pavergtą Lietuvą užsuko taip pat po kelionės po Sovietų Sąjungą.

KAUNO Įgulos bažnyčia paversta muziejumi. — Bažnyčioje neseniai, atidarytas vitražo ir skulptūros muziejus. Jis veiks kaip M. K. Čiurlionio vardo dailės muziejau-filialas. Muziejuje dabar eksponuotas P. Rimšos «Artojas», J. Zikaro, V. Grybo N. Petručio, B. Vyšniausko ir kt. skulptorių ir vitražistų darbai. Šalia Vilniaus Katedros, Kauno Įgulos bažnyčia jau antroji, paversta paveikslų galerija ar muziejumi.

ARGENTINA

LIEUVIŲ Centro patalpose liepos 11 d. įvyko steigiamasis Argentinos Lietuvių Smuikau Kredito Kooperatyvo susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir smulkų pranešimą apie jo reikalingumą davė verslininkas A. Jasutis. Iš dalyvavusiųjų 57 asmenų įrašė nariais 50 Kooperatyvo veikla yra nustatyta prekybos kodekso ribose. Kooperatyvui patalpas laikinai duoda nemokamai naudotis Argentinos Lietuvių Centras.

LIEPOS 2 d. ALOSTarybos mėnesiniame posėdyje kuriam dalyvavo beveik visų organizacijų ir spaudos atstovai, buvo svarstomas IV metų Amerikos Lietuvių Kongreso rengimas. Viešos draugijos

ir spauda pasisakė už kongreso reikalingumą ir kad ALOS Taryba turi imtis iniciatyvos jam organizuoti, išrenkant tam reikalui specialų komitetą.

PATI D. DŽIAUSIA Argentinos lietuvių organizacija — Lietuvių Susivienijimas Argentinijoje šiemet mini savo 51 metų veiklos sukaktį. Liepos 9 d. Aušros Vartų bažnyčioje įvyko iškilmingos gedulingos pamaldos už mirusius narius. Rugsėjo 21 d. Dr. Vinco Kudirkos patalpose įvyks metinis draugijos minėjimas su meilės programa. Spalio mėnesį 2 d. Susivienijimo patalpose ALOST rengia festivalį lietuviams vargšams sušelpiti.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA visu smarkumu ruošiasi Tautos Šventės minėjimui, kuris įvyks rugsėjo 4 d. Programos paruošime dalyvauja kaip vadovės motina Teofilė, mok. Z. Vanagaitė ir mok. S. Balinskienė.

PER TV KANALĄ 13 birželio 13 d. vienos programos žaidime laimėtoju išėjo vienas augalotas vyras. O kai pranešėjas paklausė jo tautybės, jis pasisakė esąs lietuvis. Paprašytas ką padainuoti ar papasakoti, pareiškė, kad padainuos iš savo tautos himną. Ir ramiai išsitiesęs išstipri balsu atgiedojo Lietuvos Himną, kurio pabarbiai iš klausė visi to momento TV klausytojai. Garbė pensininkui p. Katavičiui, kuris netik laimėjo programoje «Show de la alegría», bet kartu gražiai pasirodė, kaip lietuvis ir kaip tik birželio 13 d!

Žodis Alkoholiku žmonoms

Kuriam laikui palikime ramybėje p. Čerkų su jo naujais draugais, kurie padės jam tapti nauju blaiviu vyru. Prisiminkimė, jog kiekvienas alkoholikas įvelia į savo bėdas ir kitus žmones, bent savo žmoną ir vaikus, kurie dreba kiekvienam savaitgaliui prisartinant, ir vargšus tėvus, kuriems skauda širdį regint savo sūnų ar dukrą prašvilpiant gyvenimo laimę. Buvusių alkoholikų žmonos melais pasidalija su kitomis nelaimingomis moterimis savo patyrimais. Šiame ir kituose straipsniuose panaudojama medžiaga yra paimta iš knygos «Anonimai Alkoholikai» aštuntojo skyriaus. Jos rašo:

«Kaip Anonimų Alkoholikų žmonos, mes norėtumėm, kad jūs pajustumėte, jog mes taip gerai jus suprantame, kaip vargiai kas kitas galėtų suprasti. Mes pridarėme nemažą klaidų. Jas panagrinėdamos pastebime, jog nėra tokios beviltiškos padėties, iš kurios nebūtų galima išsikapuoti.»

SUNKU!

Sunkus ir akmenuotas buvo mūsų gyvenimo kelias ilgą laiką kentėjo užgauta mūsų puikybė. Buvome nusivylusios, gailėjomės pačios savęs, pilnos baimės nesupratome nei savęs, nei kitų. Visa tai nėra malonūs gyvenimo palaidovai.

Dažnai blaškėmės tarp saldžios ašaringos užuojautos ir karčių priekaištų. Jūs ištiki, mesnės buvome savo alkoholikas vyrams ir troškome, kad jie pasitaisytų ir būtų kaip kiti normalūs vyrai, juo daugiau visokių nemalonių patyrėme. Kartais buvome be lašelio savimylės ir aukojo (tęsiasi 3 pusl.)

A. Mykolaitis Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

XXI

(tąsa)

ru ir klebonijū

Ponas Pianka atsirado čia ne be reikalo. Jis buvo vienas iš tų karštagalvių jaunuolių, kurie, vieni iš Varšuvos, kiti net iš Paryžiaus, dar balandžio mėnesio pradžioje atvyko į Vilnių organizuoti patriotinės manifestacijos, sugiedoti himno Vilniaus katedroje gegužės 8 dieną, per šv. Stanislovo šventę. Dabar pono Piankos uždavinys — paruošti dirvą tokioms manifestacijoms kitose Lietuvos vietose, o pirmiausia Kaune ir Panevėžyje. Ryšium su manifestacijomis reikia stiprinti bajorijos su liaudimi ir apskritai visų luomų broliavimąsi ruošti bendras gegužines iškylas, šventes, minėjimus su patriotinėmis giesmėmis ir dainomis. Tuo tikslu ponas Pianka turės atlankyti visą eilę dvarų ir klebonijų.

Apie visa tai ponas Skrodskis patyrė jau rytojaus dieną po dukters sugrįžimo. Pietų metu ponas Jurkevičius labai susidomėjo patriotinėmis Varšuvos manifestacijomis. Žinios apie jas jau buvo pasiekusios ir Lietuvą. Vasario 27 ir balandžio 8 d. manifestacijos baigėsi kraujo aukomis. Kai kuriose Lietuvos bažnyčiose kunigai laikė pamaldas už žuvusius. Daugelis ponų ėmė nešioti gedulą. Varšuvos įvykiai pradėjo kelti ir Lietuvoje revoliucinius jausmus.

— Sakykite, ponas Pianka, — pradėjo juristas, — kas ten nuolatos kunkuliuoja tame Varšuvos katilė ir kas tą katilą kursto, kalbant vaizdžiai? Jei neklystu, tai dar pernai vasarą prasidėjo kažkoks egzaltuotas patriotinis

minių judėjimas, rodos, ryšium su 1831 metų atsiminimais?

— Tąsta neklysti, — atsiliepė Pianka. — Pirmoji patriotinė manifestacija įvyko pernai vasarą laidojant generolo Sovinskio našlę. Generolas Sovinskis, kaip žinote, žuvo 1831 m., ginamas Varšuvą. Taigi po laidotuvių didžiulė minia žmonių, apie dvidešimt tūkstančių, stačiai iš kapinių leidosi į Volios priemiestį pagerbti Varšuvos gynėjų, kritusių 1831 m. rugsėjo mėnesį. Ponai, be abejo, būsite girdėję, kad perieitų metų spalio mėnesį įvyko ne draugiška demonstracija prieš Aleksandrą II, Austrijos imperatorių Pranciškų Juozapą ir Prūsijos prinčą Vilhelmą. Visi trys jie tada buvo suvažiavę į Varšuvą. Tų pačių metų lapkritį — vėl didžiulė manifestacija paminėti 1830 m. sukilimo trisdešimtosios metinėms. Manifestacija baigėsi tautinėmis revoliucinėmis dainomis.

— Kas gi suorganizavo ir sukurstė tas manifestacijas? — gaižiai paklausė ponas Skrodskis.

— Kas sukurstė? — nustebo Pianka. — Leiskite pastebėti, gerbiamasis pone, kad Varšuvos žmonių ypatingai kurstyti nėra nereikėjo. Laisvės troškimas lėra užgesęs lenkų tautoje, o ypač jis sustiprėjo, kai pamatėme, kad Aleksandras II lenkams ne kiek nėra palankesnis negu jo žiaurusis tėvas. Lenkų jaunimas pirmiausia pakėlė protesto balsą prieš vergovę ir tironiją. Jūs pasekėte amatininkai, tarnautojai, laivų profesijų inteligentai, pagaliau, visi patriotai, demokratai, pamatę į kokią gėdą ir amžiną vergovę stumia Lenkiją bajorų pataikavimas ciesoriui!

— Taip, — pritarė Jurkevičius, — penkiasdešimt aštuntųjų metų rugsėjo iliuzijos Varšuvai kainavo daug pinigų ir gėdos.

— Ogi Vilniui! — sušuko Pianka, — Vilnius davė gra-

žų pavyzdį Varšuvai! Vien tik virėjui Konti, atkviestam iš Varšuvos paruošti ciesoriui pietų, Vilniaus bajorai — klaukykite, mano pone — sumokėjo tris tūkstančių rublių! O visas balius ciesoriaus garbei atsiėjo septyniadešimt tūkstančių sidabro rublių — beveik pusę milijono zlotų! Be to, dar grafas Tiškevičius suruošė ciesoriui medžioklę už dvidešimt penkis tūkstančius sidabro rublių! Gražūs pinigėliai, gerbiamieji! O kas tuos pinigus galų gale sukrovė? Lietuvos valstietis baidžiauninkas! O prisiminkite dar, ponai, savo garsųjį albumą su garbinančiomis Aleksandrą II, atsiprašant, poezijomis, rašytomis Eduardo Odyneco, Akelevičiaus, Karotinskio, greta cenzoriaus Pavlo Kukolniko! Ogi dar Kirkoro ir kitų pataikūniški žestai! Ne, ponai, Lietuvos bajorai pasirodė verti varšuviškių magnatų pirmataikai triumfaliame Aleksandro II kelyje!

(B. D.)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR, RESPONSÁVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: Cr.\$ 3.000, visoje P. Amerikoje; RÉMÉJO PRENUMERATA Cr.\$ 5.000. GARBĖS PRENUMER., Cr.\$ 10.000. Atskiro numerio išleidimas Cr.\$30.000. Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 75.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Atgimimo Centras

Aštuntoji rugsėjo mumsdvi guba šventė. Kadangi vasario 16 Lietuvoje buvo pats žiemovidis, dažnai labai šalta, tai ji nelabai tetiko viešioms didingiems paradams, kuriuose turėjo dalyvauti ir mokyklų mokiniai. Iškilmingai Lietuvos Nepriklausomybei paminėti buvo parinkta rugsėjo aštuntoji, kai mokyklų mokiniai jau susirinkę į mokyklas po vasaros atostogų, galėjo dalyvauti iškilmes, ir kai oras tuo metu, praštai, yra geras.

Svarbesnė priežastis šventi rugsėjo 8 kaip tautos šventė buvo Vytauto Didžiojo karūnavimosi dieną atžymėti. Kaip žinome, Vytautui tą dieną apsisivainikuoti nepasisekė. Lenkai pagrobė siūnčiamus iš Romos karališkuosius vainikus. Daugybė garbingų ir iškilmes atvykusių svečių turėjo išsiskirstyti apšvilę. Didžiausią pažeminimą ir apšvilimą išgyveno pats Vytautas, kurs net susirgo ir netrukus mirė neapvainikuotas. Iš to taško žiūrint, rugsėjo 8 šventimas turi liūdesio priemaišų. Jis primena mums dar vieną mūsų tautos nesekmę bei kaimynų blogus pasiekimus. Primena, kad tauta visada turi budėti, jei nori išsilaikyti. Ar ta tauta gyvena savoje teritorijoje, ar yra išblokšta svetur. Svetur ji turi dar labiau budėti.

Lietuviams katalikams rug

Galima ir Negalima

Sausio mėnesį «M. L.» tilpo du straipsniai. Jie apžvelgė 1964 metų Brazilijos lietuvių kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo pragiedrūlius ir šešėlius. Redaktorius tikėjosi, jog kas nors iš juos atsilieps iš senųjų kolonijos veikėjų bei rašytojų, ir juos papildys, iškels gal naujų mintčių, praktiškų sumanymų, kaip pagyvinti lietuviškąjį mūsų gyvenimą. Deja, redakcija nesulaukė nei palankių, nei piktų atsiliiepimų. Nors ir po gerą pusmečio visi norisi dar kai ką pakedenti.

Šešėlių apžvalgoje buvo nurodytas kultūrinis ir tautinis apsnūdymas, stoka veiklių gy-

sėjų aštuntoji yra didelio džiaugsmo, pasididžiavimo bei dėkingumo šventė. Vytautui buvo išplėstas aukso vainikas, o visai tautai buvo išplėstas tikėjimas. Kone visos jos šventovės—bažnyčios atimtos paverstos kitatikių maldos namais. Ir štai Šiluvoje 8 rugsėjo apsireiškia Švenčiausioji Mergelė Dievo Motina Marija. Ji verkia, «Čia, kur mano Sūnus buvo garbinamas, dabar yra ariama ir sejama». Marij s apsireiškimas pirmas toks, žinomas Europoje (L. F.) tapo pradžia katalikų tikėjimo atgavimui Lietuvoje. Iki pat paskutiniųjų metų Šiluvos dvasinė įtaka Lietuvai buvo labai didelė. Šiandien ji vargiai yra mažesnė, nors tikinčiajam lietuviui vėl nebegalima jona laisvai lankytis ir naudotis jos dvasiniais lobiais. Tačiau turime tikrų žinių, kad ir dabar tūkstančiai mūsų brolių ir sesių Lietuvoje Šiluvos neapleidžia, o keliauja ten semtis jėgų bedieviškiems okupanto spaudimams atsispirti.

Esame kūnu toli nuo Šiluvos. Dvasia betgi galim jungtis rugsėjo 8 dieną su visais tais Lietuvos žmonėmis, kuriems Šiluva tebėra dvasinio atsinaujinimo bei tvirtybės židinys. Šaukimės Marijos globos. Nuo amžių negirdėta, kad ji būtų apleidusi tuos, kurie ja pasitiki.

NEGALIMA

Yra sakoma, nė universitetas neduoda žmogui inteligencijos, jei kas gimė be jos. Yra dalykų, kurių Brazilijos

lietuviai ir kažkaip norėdami tuojau nepataisysime. Negalima pav., per metus kitus prisauginti gerų rašytojų. O mažai turime rašytojų Brazilijoje. Kas buvo — kitur iškeliavo. Reikia eilės metų ir gerų sąlygų naujiesiems rašytojams išaugti ir iškilti. Tuo tarpu vienas p. Alionis Ierašo, ir tai nelietuviškai ir nematyti iškur ir kame galėtų išdygti naujų rašytojų, kadangi mūsų lituanistines mokyklas lanko gėdingai mažas mokinių skaičius. Studentija atrodo lietuviškomis studijomis nė kiek ne idomaujanti. Todėl rašyto lietuviško žodžio srityje pagerėjimo laukti negalime, bent iki to laiko, kai mūsų lietuviškas mokyklas vėl lankys nors pora šimtų mokinių. (Ar to besulauksime?)

GALIMA

Neturint savų rašytojų, nebus galima išleisti jų raštų, nei papuošti mūsų laikraštį jų kūriniais. Bet būtų galima pagerinti bent šią vienintelį mūsų savaitraštį.

Pagerinti išviršinę jo išvaizdą. Tam reiktų naujų spaudinimo bei surinkimo mašinų. Taip mašinų yra brangios, bet jei buvo galima sukelti keletas milijonų kongreso išlaidoms padengti, kurių didesnioji dalis, jei per daug neklystu, išėjo pasivašininimui, tai per 4-5 metus būtų galima sukelti 30-40 milijonų kruzeirų žmoniškai spautuvei įrengti, kuri, atlikdama ir kitus darbus, galėtų dar pelno gauti. Tokiam spaustuvės mašinų vajui praversti yra pakankamai gabijų ir sumanių žmonių Paulo kolonijoje,

jei tik būtų galima juos tuo darbū sudominti. Ar negalėtų iniciatyvos imtis kad ir Kat, Vyru, Brolija, kuri, vadovaujama energingo pirmininko p. J. Matelionio dabar organizuoja spaudos balių «M. L.» paremti? O gal pati Lietuvių Sąjunga?

Antra: būtų galima turėti daug daugiau «M. L.» prenumeratorių, jei tik bent dauguma lietuvių S. Paulyje suprastų, kad lietuvis negali apsieiti be lietuviško laikraščio, jei nori išlikti lietuviu ir savo vaikams duoti nors kiek lietuviško dvasios maisto. Laikraščiai užsisakyti, jam platinti savo laiku prenumeratą su mokėti ar net jį auka paremti nereikia didelių mokslų, nereikia ilgo pasirengimo. Reikia tik gerų norų ir susipratimo. Reikia ir judintojų, platintojų. Išvijoje kiekvienas lietuvis turėtų būti savo laikraščio platintojas. Turint daugiau prenumeratorių, pigiau kainuoja spaudinimas, yra daugiau kapitalo. Turint daugiau kapitalo, galima laikraštį pagerinti, pagražinti mūsų pačių gyvenimo nuotraukoms nė iš konsulatų ar kitų įstaigų gaunamais mums svetimais paveikslais. Gražesni, pa rauklesni laikraštį miečiau užsisakoma, nes patrauklia prekė lengviau išsiūlyti. Mūsų spaudai pagerinti, kiek viename «bairre», kiekvienoje apylinkėje, kur yra didesnis būrelis susisipietusių lietuviškų šeimų, reikia vieno, dviejų pasišventėlių, kurie apjankytų, laikraštį išsiūlytų ir syki per savaitę išdalytų. Nejaugi tai jokia būdu nebeįmanoma?

J. K.

(tęsinys iš 2 pusl.)

mės. Kiek mes primelavome, norėdamos pridengti savo išdidumą, ir savo vyrų gerą vardą. Mes meldėmės ir maldavome maldavome, ir buvome gana kantrios. Bet kartais vėl smogėme visomis jėgomis. Kartais pabėgome nuo savo vyrų. Elgėmės kaip tikros isterinės. Jieškojome užuojautos. Kitos, keršydamos savo vyrams, susiplakėme su kitais vyrais.

KOVOS LAUKAS

Ne vieną vakarą mūsų namai virto aršių kovų lauku. Kitą rytą bučiavomės, atsiprašinėjome taikėmės. Draugės ir draugai patarė mesti tokius nepataisomus ginuoklius ir ne viena pabėgome, žadėdamos daugiau niekada nebegrįžti. Bet vėl grįžome, vėl tikėjomės ir vylėmės geresnių dienų. Mūsų vyrai darė iškilmingas priesaikas daugiau niekada nebegerti. Mes tikėjome, nors niekas kitas nenorėjo ir negalėjo fikėti jų priesaikomis. Po keletos dienų, savaitių ar mėnesių vėl viskas kartojosi iš naujo.

RETI DRAUGAI

Retai turėjome draugų savo pastogėje, nes niekada nežinojome, kada pareis girta šeimos galva ir svečius išvaikys. Retai galėjome prizadėti nueiti kitur pasisvečiuoti. Gyvenome vienišos. Retkarčiais nuėjus svečiuosna vyrai tiek, vogčiomis prisipildavo, kad sugadindavo visą vakaro nuotaiką. O jei kada nieko negeavo, tai niūrus jų ūpas gadino kitų svečių auotaiką.

NEKADA NETIKROS

Niekada nebuvo tikros, kaip pragyvensime. Kartkartėmis atleido vyrus iš darbo, nes negalėjo jais pasitikėti darbovietėje. Pienu apkaus tytais sunkvežimiais nebūt galėjęs parvežti namo savo nesinio uzdarbio. Santaupos tirpo kaip sniegas birzelyje.

KITOS

Kartais pasimaišydavo kitos moterys. Sirdis pišo tai patyrus. Kaip žiauriai skaudu buvo išgirsti jas giriantis, kad jos geriau už mus suprantančios mūsų vyrus!

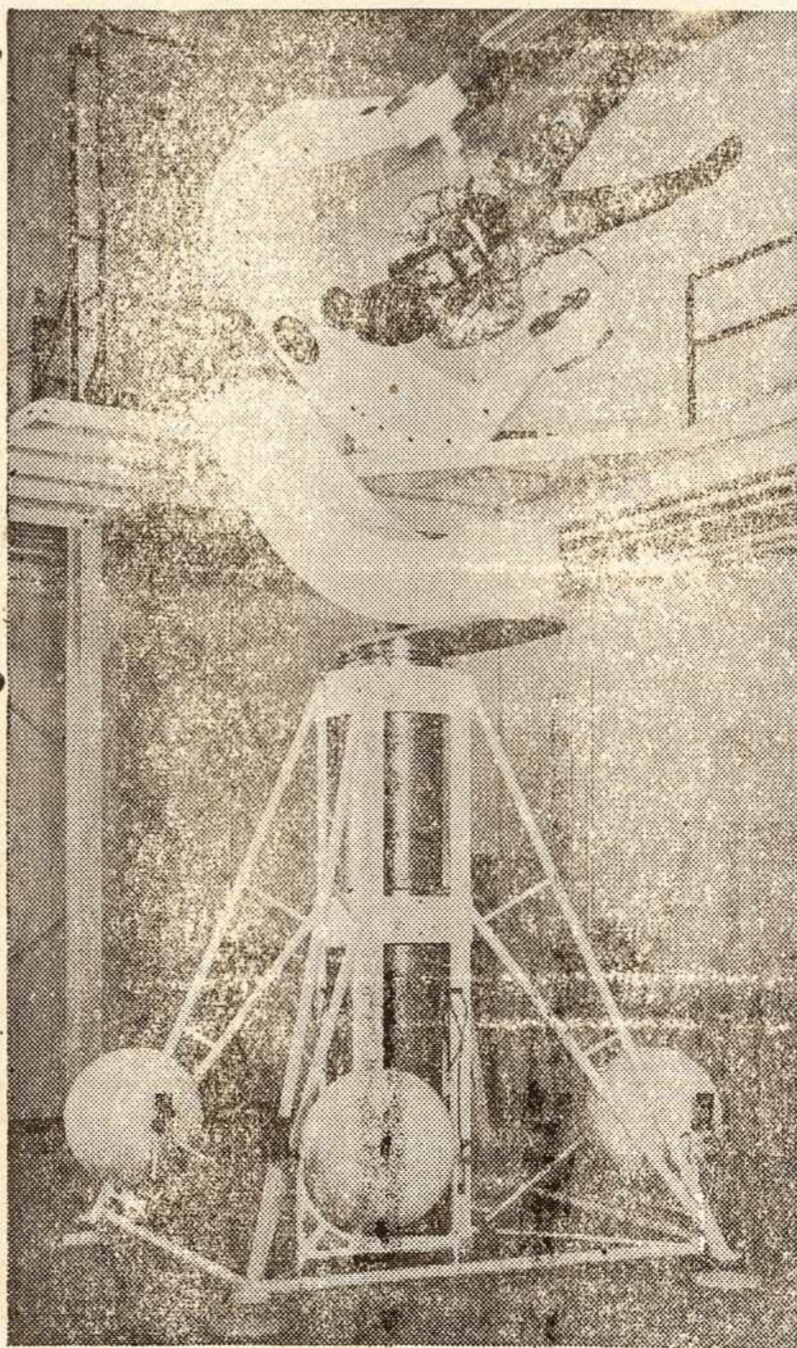
SĄSKAITOS

Neapmokėtos maisto ir draugų sąskaitos, policija, pikti taksijų vairuotojai, valkatos ir draugai, kartais net pigios moterys parlydėdavo mūsų vyrelis namo, ir kai joms parodydavome duris, tai vyrai priekaištavo, mes esančios nesvetingos. Kitą dieną, jiems išsipagiriojus ir vėl atsiprašinėjant, nusileisdavome ir atleisdavome.

PATEISINIMAI

Stengėmės mylėti savo vaikus ir už tėvų, kurio meilės jie nepatirdavo. Ažiukams sakėme, kad tėvelis serga ir tada pačios nesupratom, kaip arti buvome prie tiesos. Jie

(Nukelta į 4 pusl.)

Sitame aparate astronautas «plauko» kaip tuščioje erdvėje, nebejausdamas žemės traukimo ir mokinasi kaip dar būtų, kai pakils į tikrąsias erdves.

usis

Jau mystės AIDAS

Nossa Rainha Escreve

Alô Queridos!
Aqui tudo bem.

Acabamos de voltar de Punta del Este. Saimos de manha cedo, são mais ou menos 2,30 horas de Montevideo. Fomos por Atlantida, Pocitos, Punta Bollona, Piriapolis e Punta del Este. Eu ja tinha estado antes em Pocitos e Atlantida. Foi uma viagem linda, tirei várias fotos.

Apesar de não estar em S Paulo, as minhas atividades artisticas continuam pois imaginação que além daquele domingo que cheguei, domingo passado fiz o programa de rádio lituano em Montevideo, sábado foi a uma festa do conjunto de danças Gintaras e eu dancei o «Kubilas». Vejam só! Me apresentaram ao público como «Reina del Congreso»

Em primeiro lugar, falei o nome de todos os componentes do grupo com a prin-

cipal participação da Srta. Maria Cecilia Bagdžiūtė, Reina del Congreso que atua no grupo de danças de S. Paulo, que canta no Coral etc

Depois quando fomos dançar o «Kubilas» outra vez a mesma coisa. Por fim quando terminou o programa, haviam outras 3 nações que dançaram e a cada uma delas deram um ramo de flores e agradecendo a minha brilhante participação um ramo de cravos vermelhos. Imagine!

Na quarta feira antes eu fui a casa benficiente na casa do presidente do Uruguay e também vou fazer uma visita ao ministro lituano em Montevideo.

A viagem é linda. Estou me divertindo e conhecendo muitas coisas, mas não vejo a hora de chegar a S. Paulo. É incrível, eu nunca poderia imaginar que sentiria tantas saudades. Vocês sabem a mi-

kalėjiman. Kartais klinedėji mai siekė b. protybes ribų. Dažnai gresė mirties pavojus.

KLAIDOS

Šitokiose aplinkybėse gyvendamos, aišku, pridarėme pačios nemaža klaidų. Dalis tų klaidų padaryta nesuprantant alkoholio problemas. Kartais, nors ir neaiškiai, kilo mintis, jog vyras gali būti ligonis. Jei tada būtumėm žinojusios tikrąją alkoholio natūrą, ga būtumėm kitaip pasielgusios ir tiek klaidų ne pridariusios.

ABEJOJIMAI

Klausimų klausimai kama vo mūsų ir taip jau pavargusias galvas. Kaip gali savo vaikus ir žmoną mylėti vyras būti toks beširdis, toks žiaurus, taip nieko nepaisyti? Ne, toks žmogus negali mylėti — buvo mūsų išvada. Ir kai jau buvome beveik visiškai įsitikinusios jo beširdiškumu, jis mus prigliūdavo naujais pažadais ir dovanomis. Ir tada vėl kurį laiką buvome patenkintos ir kupinos vilčių, kad dabar girtuoklystė jau nugailėta. Bet ir vėl pasigėrimas. Kaip galima? Ir niekas mūsų tai neatsakė.

J. Kidykas

(Bus daugiau)

na alegria quando ouço falar do Brasil, e principalmente agora que aqui em Monte video há muitos turistas, a emoção que dá na gente, quando ouço falar em português! É impressionante, pois vou fazer compras e acostumada falar em lituano começo a falar com os balconistas em lituano. Parece incrível, ma como sei que não entendo nada quero me explicar e começo em outra vez em lituano. É tão divertido quando começo a lembrar

Sômente agora começou a

fazer frio e acho que em Porto Alegre também para onde vou dia 23-28 segunda feira. Saio do aeroporto de Carrasco as 18,10 horas. São mais ou menos uma hora e meia de vôo e vou pela «Varig». Queria viajar por outra companhia, mas não fazem escala em Porto Alegre

Bem, creio que já contei todas as novidades. Mando lembranças aos colegas, em fim a todos, e um até breve pois já estou mais perto de casa.

Maria Cecilia Bagdžiūtė

Riquezas da Nossa Lingua

Kai žmogus ar koks daiktas ju a smulkiu d. žnu jude siu, tai pasakome žodžiais: drebėti virpėti purtėti, gugėti, kuždėti, kretėti.

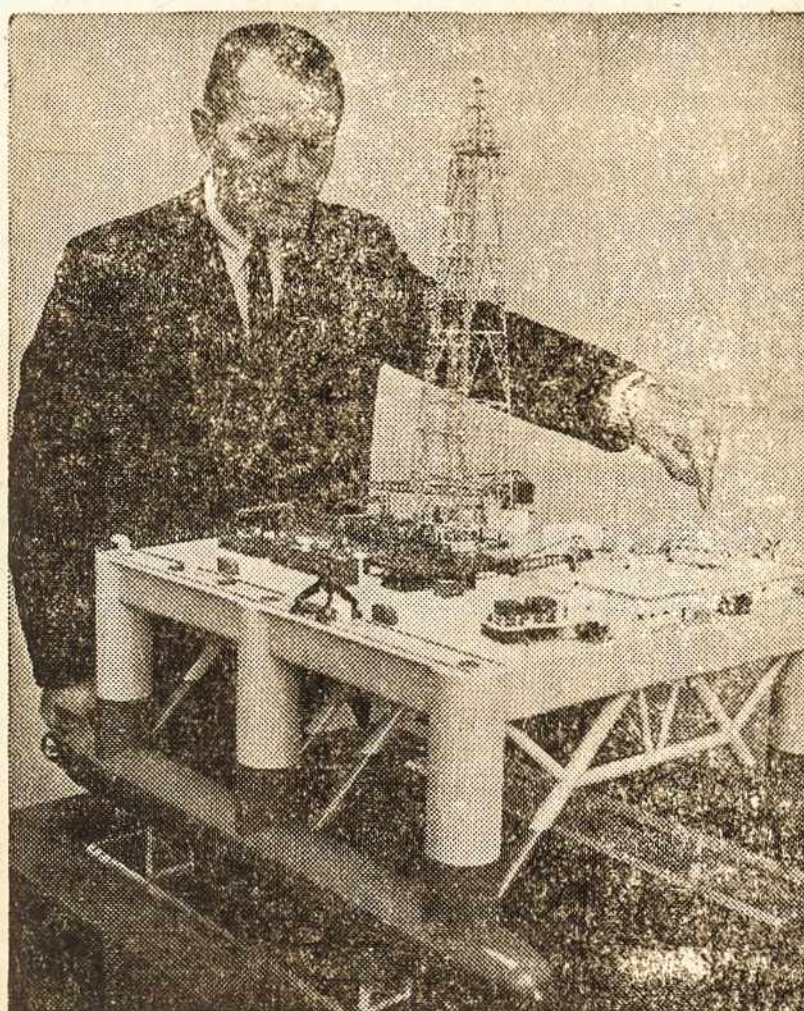
DREBĖTI — iš baimės, šalčio ir pan. raumenimis judėti; ir negyvi daiktai panašiai gali judėti. Pav.: Senelis drebėnėi m rankom atidarė varnelius ir įėjo kieman. Širdis dreba apmaudu.

VIRPĖTI — sakoma labiau apie raumenis, balsą, stygas, lapus ir pan. Pav.: Tik nemiega, virpa drebulė, pūstelėjus vakariniam kvapui.

TIRTĖTI: (pamažu — tirtenti). PURTĖTI: Lengvu drėbuliu virpėjo išlankių sunpelynių viršūnės, tirtėjo grūdingų avių kekės. Purtėjo sienos nuo bombų sprogimų.

GUGĖTI, KUŽDĖTI (žem.) — tai nuo šalčio drebėti, Pav.: Jis gugėjo visą naktį. Gyvuliai po ganyklas kuzda, dreba sulįja.

KRETĖTI — nuo senatvės drebėti. Pav.: Galva, rankos senuko kreta.

Šita sala yra statoma netoli Havajų salų. Jos įrengimai bus naudojami pragręžti Pacifiko dugnui iki didžiausių žemės gelmių ir ištirti kas yra jos karstame centre.

usis

MISTIKA

Tylo. Ramu.

Tik-tak, tik-tak... Laikrodys darbuojasi.

Skuba sekundės, minutės ir valandos į amžinybę.

Amžinybė — bauginantis žodis. Kodėl jo bauginamės?

Viską, kas nesuprantama, iš esmės, laikome baugiu dalyku.

Į amžinybę skubame ir mes. Ar tai tiesa?

Siela, sykį įgyta, nebemiršta. Kaip ji jausis amžinybėje?

Nusikaltėliai neris laimės amžinybėje, nes ją jau prarado žemėje.

O nuskriaustieji? O čia kenėjusieji, ar jie ras tikrąją laimę tenai, be sopolijų?

Ar ras.

Tikrai ras. Išganytojas garantuoja. Red.

Vytautas Didysis mėgo sakalais medžioti. Iš tolimo žygio į Brianską, sužinojęs, kad išdėvėse Ordino maršalkos medžiokliniai sakalai, Vytautas jam 1406 m. rugsėjo mėn. siuntė du gerus sakalus.

Prie valdovo dvaro žinomi sakalininkai, kuriems priklausė sakalų apmokymas ir jų priežiūra.

Sakalai minimi ir Lietuvos Statute

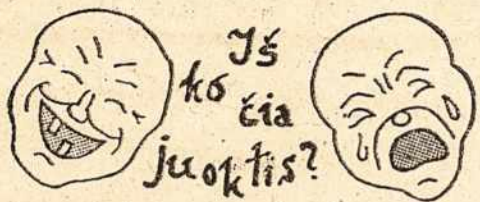
Gera apmokyti sakalai sėkmingai puldavo ne tik paukščius, bet kiškius stirnas, lapės.

Medžioklei dar būdavo naudojami vanagai. 1430 m. Ona Švitrigailienė už prievolinę žemę «nereikalavo maitinti sunų, o tik vanagą».

Kažkas kartą pasakė: «Kiek vienas laikas yra prarastas, jei galėjo būti sunaudotas geriau». Jeigu mes gerai įvertintume šio pasakymo teisingumą, tai tada gyvenimo jūroje būtų mažiau laivų sudužimų. Kiekvienam iš mūsų diena turi tiek pat valandų, metai tiek pat dienų, o svarbiausias skirtumas tarp pasisekimo ir nepasisekimo glūdi mo kėjime praleisti laiką. Iš dviejų žmonių vienodos gyvenimo aplinkybėse ir vienodų gabumų tam geriau seksis, kuris mokės geriau laiką praleisti.

TRANSPORTE AĖRO NOS ESTADOS UNIDOS

A Agēncia Federal de Aviaçāo dos Estados Unidos calcūla que por volta de 1970 as linhas aéreas norte americanas terāe uma renda de 84 bilhōes de passageiros-milha, um lucro de 30 bilhōes sōbre 1964. A frota aérea deverā permanecer no nivel atual de 2.100, mas nos prōximos cinco anos os aviōes serāo maiores e mais rāpidos. Segundo a agēncia, por volta de 1970, 1.085 transportes aéreos serāo jatos em comparaçāo com 432 no ano passado. Cērcā de 520 dēsses jatos serāo do tipo menor com dois ou trēs motores. Em 1970, tōda a aviaçāo — todos civis que nāo os de linhas comerciais — deverā aumentar uma mēdia anual de 19,5 milhōes de horas de vôo, um lucro de 4 milhōes sōbre o total de 1964.

vo kaimyno:
— Ar ir tamsta manote pa
lydėti iki kapinių...

Mokytojas klausia berniuko
gramatikos.

— Sakyk, Jonuk, kokios gi
minės yra kiaušinis?

Jonukas nepasiryžta atsaky
mui. Mokytojas nori padėti,

— Žinai, yra vyriška, mote
riška ar bevardė giminė.

— Pone mokytojau, ar nebū
tu geriau palaukti, kol išsisir
viščiukas?

Sešių metų mergaitė sam
protauja:

— Gerai, mama, jei vaikus
atneša gandrai, tai kas atne
ša gandruikus?..

— Ar tiesa, daktare, kad
moterys gyvena ilgiau už
vyrus?

— Našlės, taip.

Viena ponė guodžiasi savo

Teismo salėje vienas žmo
gus kaltinamas vagyste. Ne
pasisekus įrodyti jo kaltę tei
sėjas daro sprendimą:

— Tamsta esate laisvas.

Tačiau kaltinamasis nesiju
dina. Šalia stovįs policininkas
kreipiasi į kaltinamąjį:

— Suprantate, esate laisvas
Kaltė nebuvo įrodyta.

Kaltinamasis tuomet susirū
pines atsako:

— Bet pavogtąjį laikrodį
reikia gražinti, ar galiu pasi
likti sau?

Vienas garsus mokslininkas,
kartu ir labai išsiblaškęs kar
ta turėjo dalyvauti savo gero
draugo sūnaus vestuvėse. Pa
sibaigus cerimonijai svečiai
skirstėsi iš bažnyčios. Išsiblaš
kęs mokslininkas prie bažny
čios durų tyliai paklausia sa-

ISIDĖMĖTINI ADRESAI

LIETUVIŲ KONSULATAI:

RIO DE JANEIRO: Dr. Fri
kas Meieris, Rua Mexico, 98
sala 708, veikia antradieniais
— penkt. nuo 10 iki 13 val:

S. PAULO: p. Aleksandras
Polišaitis, Rua Dom José de
Barros, 168, sala 53, Tel.
32 0960, Veikia kasdien po
piet.

URUGUAY, MONTEVIDEO:
p. Anatol. Grišonas, Ciudad
de Paris 5836, Tel. 50-2180.
Veikia kasdien prieš piet

advokatui:

— Tikrai nebežinau, ką da
ryti Daugiau nebegaliu pa
ke ti savo vyro.

— Tuomet skirkitės.

— To niekuomet dėl jo ken
tėjau visą gyvenimą, o dabar
jus siūlote padaryti jį lai
mingu..

— Kai buvau jaunas, sako
vienas gydytojas, norėjau tap
ti dailininku.

— Tai kodėl pasirinkai me
diciną?

— Matot melininko klaidos
matosi, gydytojo palaidėja
mos su mirusiu

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA
ZELINA: Rua Inacio ir Av.
Zelina, Mons. Pío Ragažins
kas, Tel. 63-5975.

TĖVAI ĖZUITAI: Rua Li
tuania, 67, Mooka — Tel (re
cados) 93-2341.

LIETUVIŲ SAJUNGA BRA
ZILIJOJ — Pirmininkas p
Aleksandras Bumblis, Rua
Gen. Fonseca Teles, 606,
Tel. 8-6423.

LIETUVIŲ KALBOS
PAMOKŲ S. PAULY:

V. ANASTACIO, Rua Cama
can, 625 — penktadieniais
18.30 val.

MOOCA, Rua Lituania, 67,
šeštadieniais 14 val

V. ZELINA, pradžios moky
klos mokiniams, Šv. Juozapo
mokykloj — ant a dieniais ir
ketvirtadieniais 11.30 val.
Gimnazijos mokiniams, São
Miguel gimnazijoj — ketvir
tadieniais 12.15 val

JŪSŲ PAGALBA REIKALIN
GA BAIGTI IRENGTI MO
OKOS KIEMĄ, IR MAŽA AU
KA BŪS DĖKINGAI PRIIMA
MA

LIETUVIAMS PAMALDOS
LAIKOMOS

V Zelina parapijoje kasdie
nį ir kiekvieną sekmadienį
kaip iki šiol.

Mooça r. Lituania, 67 Lietu
vių Namų koplyčioje:

Sekmadieniais ir šventadie
niais 8.00 ir 9.30 val.. Darbo
dienomis 7 ir 7.30 val., arba
atskirai susitarus dėl laiko,
kai turimos metinės ar 7 d.
mišios

Išpažintys čia klausomos
kasdieną prieš mišias.

Pirmą mėnesio sekmadienį
Parque das Nações 10 val.
Casa Verde 17.15 val.

Antrą:
Jaçana klierikų kopl. 8.15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18.00 val.

Trečią
Água Rasa 8.30 val.
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,
Paskutinį:
Vila Anastacio 8.30 val.,
Vila Bonilha 10 val.
V Prudente 18 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS
TRANSLIACIJOS
(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS
Kasdien 20.15 iki 20.50 val
Sekmadieniais 10.30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metų
bangomis

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans
liuojama KETVIRTADIENIAIS
18 val. 40 min.

SKAITYKITE IR
PLATINKITE VIE
NINTELI PIETŲ AMERIKOS
SAVAITRAŠTI «MŪSŲ
LIETUVA».

Metalurgica ARPRA LTDA.

METALURGICA — FABRICAÇÃO DE PEÇAS
PARA AUTOMÓVEIS
ESTAMPAS, PEÇAS ÉSTAMPADAS E FERRAMENTAS.

Praça Padre Lourenço Barendes, 243 — Quinta das
Paneiras — V Prudente
Caixa Postal 371 — São Paulo

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus kaip įvairių
bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskritis, doku
mentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Residencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSORIOS TEXTEIS
FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMINIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63-7340

Fábrica e Escritório:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara.
V. Prudente — S. Paulo

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškų ir stiprių megstinaukų rubelius nau
jagimiams ir kit.
Rua Jundiapéba, 45. Fone: 63-4258 Vila Zelina (arti R
Ibitirama ir Av. Zelina).

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 35C

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daik
tų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

“SOFIJA”

Mokina kirpimo siuvimo, madų mode
lių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas
valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra regis
truota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę
— Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro —

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Ceslovas Jakiunas

Parduoda ilgą išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms
ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos
registravimo mašinas (registradoras), su fabriko
garantija vieniems metams.

Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel 52 2289. S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasivimas. LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atleikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas
Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

MŪSŲ LIetuva

RUA LITUÂNIA, 67 — MOÓCA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

TĖVAMS IR SUSIŽIEDAVUSIEMS ŽINOTINA

Šio mėnesio 22 dieną, lietuvių parapijos Jaunimo Namuose 20 valandą prasidės kursai besirengiantiems susituokti.

Kursai tęsis 6 savaites, ir kas savaitė viena vakara bus paskaitos, diskusijos, rodomi paveikslai

Kursuose paskaitas ir pokalbius praves gydytojai, advokatai, kunigai ir kiti.

Pirmą dieną nagrinės tema: **MILĖ IR MOTERYSTĖ.**

Antrą dieną: **VYRO IR MOTHERS PSICHOLOGIJA**

Trečią dieną: **LYČIŲ SUSIDERINIMAS**

Ketvirtą: **AR JŪSŲ MEILĖ BUS KŪRYBINGA?**

Penktą **MOTERYSTĖ PAGAL DIEVO PLANĄ.**

Šeštą: **SUŽIEDUOTUVIŲ SVARBUMAS.**

Dalyvauti kviečiamas jauni mas, kurie jau yra pasirengę apsigyventi (sužieduoti) Tėvai malonėkit pasakyti savo vaikams

Kursai nieko nekainuos. Iš anksto užsiregistruoti.

TEL 63-5975 P. Ragažinskas
63-4938 Srta Helena,
63 3161 Srta, Lúcia.

PRANEŠIMAS

Šį šeštadienį, rugsėjo 11 d., 5 val. p. p. visi tie tėvai, kurių vaikai priklauso «Žilvičiui», kviečiami atvykti į Jaunimo Namus, kur bus tėvų susirinkimas svarbiems reikalams aptarti.

«Žilvičio» globėja

Žilvičių Tėvų Komitetas savo posėdyje rugpjūčio mėn. 14 d. nutarė rengti šeimynišką vakarą koncertą, kuriam jau energingai ruošiamasi, nes jis bus šio mėnesio 25 d. 20 val. V. Zelinos gimnazijos salėje

Praėjusį šeštadienį susirinkusios Komiteto ponios jau svarstė kokiais skanėstais vaišins i koncertą atvykusius svečius.

Meninės programos reikalingas rūpinasi mokytoja V. Vinkšnaitienė, kuri tam tikslui jau subūrė virš pora tuzinų lietuviško jaunimo Taigi, koncertas bus lyg ir Jaunimo Šventės tęsinys!

Visas Vakarų koncerto pelnas eis į «Žilvičio» paskelbtą pirmojo MILIJONO fondą kurio tikimasi, išjudins savos Jaunimo Stovyklos reikalą!

S. PAULO LIETUVIŲ VISUOMENĖS DĖMESIUI!

Lietuvių Sąjungos iniciatyva ruošiamas š. m. lapkričio m. 13 d. V. Zelinos gimnazijos salėje **KONCERTAS - VAKARAS**, kurio pelnas skiriamas **PRE. K. MILIAUSKO GYDYMO IŠLAIDOMS PADENGTI.**

Lietuvių Sąjungos Valdyba kviečia prie šio vakaro parngimo prisidėti visas São Paulo lietuvių organizacijas: L. K. B. Sv. Juozapo Broliją, L. K. Moterų Apaštalavimą, L. K. Bendruomenės Chorą, Moksleivius Ateitininkus, Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Globėjų Būrė, «Žilvičio» Tėvų Komitetą ir Vadovus, Tėvus Jėzuitus, Liet. Kultūros Draugiją bei visus geros valios lietuvius.

Lietuvių Sąjungos Valdyba

PAIEŠKOMI:

1. Babelis Antanas,
  2. Babelis Stasys,
  3. Babelis Marija
  4. Kovalius Mykolas sūnus Jono, gim. 1925 m.,
  5. Karčiauskas Romaldas, sūnus Augusto, gim. 1912 m.,
  6. Kupšys Watteris, sūnus Makso, gim. 1915 m.,
  7. Leliuga Stasys, sūnus Jono, gim. 1923 m.,
  8. Monkevičius Aleksandras, sūnus Aleksandro, gimęs 1908-1910 m.,
  9. Neniškytė Vanda, gim. 1923 m.,
  10. Oskerka Veronika, gim. Delevičiūtė, gim. 1904-06 m.,
  11. Pederis Stasys,
  12. Rašytinis Kazys, sūnus Juozo, gim. 1912 m.,
  13. Sevelius Alfonsas, sūnus Antano, gim. 1926 m.,
  14. Stankevičius Ignas, sūnus Igno, gim. 1917 m.,
  15. Steponienas Stasys, sūnus Jurgio, gim. 1928 m.
- ieškomieji arba apie juos žinantieji, prašomi atsilipti: Sr. Konsul A. Polišaitis
Rua Dom José de Barros, 168, 5o andar,
Caixa Postal 7249, S. Paulo

Šiomis dienomis keletas «Mūsų Lietuvos» skaitytojų ir rėmėjų šventė savo gimtadienius: plė Ona Joteikaitė buvusio garsaus S. Paulo «Vyčių» choro dalyvė, Jonas Buitvidas, užimaš Willys auto mobilijų fabrike atsakingą vietą; Magdalena Buitvidienė, «Seno Majūno» liet darbo ilgametė ir uoli talkininkė; industrialas Kap. Juozas Čiuvinškas, buvęs Liet. Pasiuntinybės S. Paulo sekretorius ir keletą metų Lietuvių Sąjungos, Brazilijoje Pirmininkas; mok. Stasė Steponaitienė, kurios sūnus Arūnas ir duktė Rimantė aktyviai dalyvauja S. Paulo lietuvių jaunimo veikime.

Sv. Juozapo Vyrų Brolija rengia **SPAUDOS BIČIU. LIŲ—RĖMĖJŲ VAIŠES**, rugsėjo 11 d. 20 val. Dariaus ir Girėno vardo lietuvių salėje — R. Lituania, 67, Mooca

Bus trumpa tai progai pritaikyta programa, šokiams gros rinktinė lietuviškų plokštelių muzika.

Pakvietimus reikia įsigyti ar užsisakyti iki rugsėjo 6 dienos. Juos galima gauti pas Juozą Matelionį, Motiejų Tamaliūną, uoza Baužį, Kazimierą Rimkevičių ir Vytoldą Žalkauską. Taip pat, «Mūsų Lietuvos» spaustu vėje ir administracijoje ir Vila Zelinos Lietuvių bažnyčios klebonijoje.

«Mūsų Lietuva» linki jiems ir jų šeimoms ilgo ir laimingo gyvenimo ir gausios Visa galio palaimos visuose jų užsiėmimuose

Praėjusį sekmadienį Lapos kapinėse palaidotas Jonas Sakalauskas, 67 metų amžiaus, gyvenęs V. Anastacio.

«Mūsų Lietuvos» garbės skaitytojas p. Alfonsas Pupešis su žmona ir dukrele savo automobiliu norėjo aplankyti Brazilijos pietus, Urugvajų ir Argentiną. Kilus liūtims sugriuvus tiltams, turėjo automobilį palikti Porto Alegre. Aplankę Urugvajų, Argentiną ir Brazilijos pietinius valstius, patyrę įvairių nuotykių, patenkinti ir laimingi grįžo namo.

Praėjusį šeštadienį Lapos bažnyčioje susituokė p. Alberto Adulis, Marcelės ir Juozo Adulių sūnus su p. Daiva Celeste Dorta Neves. Jaunasis, baigęs aukštuosius socialinius mokslus yra Sorocabos miesto geležinkelio stoties direktorius. Svečių buvo labai daug. Vestuvės pagal lietuvišką paprotį tęsėsi tris dienas. P. Adulis, visada tal kininkavo via Anastacio lietuvių kolonijos veikime. Žada ateityje irgi visada padėti lietuviams, ypač lietuvių jaunimui.

P. Piragis gyv. Canindé gydo-i namuose.

«Mūsų Lietuvos» skaitytojai užsimokėję prenumeratą po 3.000 cr.: Pranas Girčius ir Aleksas Jasiūnas; po 5.000 cr.: Jonas Buragas, Evaldas Petraitis, Antanas Šimbelis, Jonas Antanaitis.

Mooca

SPAUDOS — BALIUS

Šį šeštadienį, Moko Lietuvių Namuose, rua Lituania, 67 Pradžią 20 valandą Trumpa programa, šaunios vaišės ir šokiai.

JAUNASIS MOKOS LIETUVIŲ CHORAS jau yra tiek pasivaręs pirmyn, kad skelbia pirmąjį savo koncertą **ANTRAJA KALĖDŲ DIENA**, t. y. sekmadienį, gruodžio 26 d. 16 valandą, Lietuvių Namų salėje. Sykiu prašo kitas lietuviškas organizacijas kiek

galima susilaikyti tą dieną nuo kokių nors parengimų.

Mookos liet. choras labai uoliai ruošiasi koncertui. Rėpeticijos daromos jau du kartus per savaitę: antradieniais 20 val.; o šeštadieniais 18 val. Dainininkai iš tolimesnių vietų parvežami namo po rėpeticijų. Visi buvusieji choris tai tebegyvenantieji Mooca, Alto da Mooca, Parque da Mooca, Bertoga, Agua Raza ir V. Prudente apylinkėje, esate kviečiami grįžti chorąn, prisiminti ir pergyventi savo jaunas dienas. Kviečiamas ir jaunimas. Ypač jaunimas.

Kur praleisime
rugsėjo mėn. 25 d. (šeštadienio) vakarą??
— Aišku, kad Vila Zelinos gimnazijos salėje, kur «Žilvičio» tėvų komitetas rengia visų senai laukiamą šeimynišką
VAKARĄ — KONCERTĄ

Programoje: gražiausios lietuvių liaudies dainos, kanklių muzika, tautiniai šokiai, kupletai ir kt.
Po programos veiks bufetas su lietuviškais valgiais staliukai ir šokiai iki vėlios nakties.
Pakvietimus ir staliukus kas tik galės, prašoma įsigyti iš anksto

DĖMESIO, DĖMESIO!

Lietuvių sąjunga Brazilijoje, talkinama visų São Paulo lietuvių kultūrinių ir parapijinių organizacijų š. m. lapkričio (novembro mėnesio 13 dieną, šeštadienį, 8 valandą vakaro, seselų pranciškiečių gimnazijos salėje, **VILA ZELINOJE**, rengia

GRANDIOZINĮ VAKARĄ BALIŲ

kurio programoje dalyvaus Teatro Municipal solistai ir baletu artistai kartu su mūsų kolonijos dainininkais. Šokiams gros vienas iš geriausių São Paulo miesto orkestrų Šio vakaro visas pelnas skiriamas preloto Kazimiero Miliausko gydymo išlaidoms padengti, todėl visi tautiečiai kviečiami gausiai dalyvauti!

Rengėjai

JEIGU JUMS NAMO REIK PAS JUOZĄ EIK!

Lapa Vila dos Remedios, Rua dos Bilxeiros, 75
(Seniau buvo rua Antonio Airosa)
Kalbėtis tik su Juozu, šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 3 iki 6 val. p. p.

JIEŠKOMI

Boleslovas Račkauskas pašieško Konstantino Suboč—Subačiaus (sūnus Petro Subačiaus) ir Liudviko Mataičio. Jie išvyko Brazilijon 1925 m. ir gyveno S. Paulyje. Prieš karą susirašinėjo, bet karo metu p. Račkauskui dingę jų adresai. Kas žinote, kur tie asmenys gyvena, malnėkite pranešti jų adresą ar Petru Palubinskui, A/C Cortume Mauá, EF 3J, Est. São Paulo, ar tiesiog B. Račkauskui, VIL

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 75,00

(pabaiga iš 1 pusl.)

TURTINGIAUSI

Š. Amerikos ūkininkai yra iš visų industrijų patys turtingiausi. Ūkininkai turi 230 bilijonų dol. vertybių, o tai sudaro du trečdaliu visų JAV vertybių, tris penktadalius visų kitų korporacijų akcijų New Yorko biržoje.

Kas metą Amerikos ūkininkai perka už 3 bilijonus ir 100 milijonų dol. traktorių, sunkvežimių ir kitokių mašinų. Kas met išleidžia 3 bilijonus 300 milijonų dol. gazolinui, aliejui ir mašinų pataisymams; trašų perka už bilijoną ir 600 milijonų dol.

Didžiausias Amerikos ūki ministerio galvosūkis yra, kaip sumažinti maisto produkciją nesumažinant ūkininkų pajamų.

NIUS, Raudonosios Armijos pros 70a, but. 94 Lietuvos Tar. Saj. Resp.

LIETUVIAMS NUOLAIDA!

užsisakant gerus batus pas
JONĄ PETRIKĄ
jo paties batų krautuvėje.
Rua B. de Itapetinga, 262,
4.0 and, sala 406, Tel, 35-8873